

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 03, 2018

Nummer 3, 2018

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:59](#) 19-01-2018

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:142](#) 18-01-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:359](#) 11-01-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:355](#) 11-01-2018

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2018:181](#) 03-01-2018

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2017:4816](#) 11-12-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:6714](#) 08-12-2017

RECHTSPRAAK

Terugbetaling van te veel ontvangen kinderalimentatie door een onderhoudsgerechtigde die een uitkering krachtens de Participatiewet ontvangt. Hof vindt dat terugbetaald moet worden, omdat de kinderalimentatie is betaald (via beslag), maar niet extra ten goede is gekomen aan het kind, want in mindering is gebracht op de uitkering van de onderhoudsgerechtigde. Terugbetaling leidt ertoe dat de Staat de uitkering van de onderhoudsgerechtigde moet aanvullen tot het bedrag van de terugbetaling aan de onderhoudsplichtige.

De vrouw heeft ter zitting in hoger beroep verzocht, indien het hof tot een lagere door de man te betalen kinderalimentatie komt dan de rechtbank, aan deze beslissing geen terugwerkende kracht te verbinden, omdat er beslag door het LBIO is gelegd en kinderalimentatie op de man is verhaald. Het hof overweegt hieromtrent als volgt.

Ter zitting van het hof is gebleken dat de vrouw eveneens een uitkering krachtens de Participatiewet ontvangt. Dit brengt met zich dat de door de vrouw ontvangen c.q. verhaalde kinderalimentatie door de gemeente op de door haar ontvangen uitkering in mindering is gebracht, waardoor deze kinderalimentatie niet (extra) aan de kinderen ten goede is gekomen. Indien de vrouw de te veel ontvangen kinderalimentatie dient terug te betalen, betekent dit dat zij over de betreffende periode een te lage uitkering ontvangen heeft, zodat de gemeente tot aanvulling van de uitkering dient over te gaan. De door de man betaalde c.q. op hem verhaalde kinderalimentatie is daarentegen wel op diens inkomen in mindering gebracht ondanks dat het de man aan draagkracht ontbrak. Voorts is door de rechtbank, wat een van beide minderjarigen betreft, een hogere kinderalimentatie opgelegd dan diens behoefte. Het hof is, gelet op het vorenstaande, van oordeel dat van de vrouw kan worden gevergd dat de door haar te veel ontvangen c.q. verhaalde kinderalimentatie aan de man dient te worden terugbetaald. Het hof zal derhalve, het verzoek van de vrouw omtrent de terugwerkende kracht van de beslissing van het hof, afwijzen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 18-01-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:142

Zaaknummer: 200.207.582_01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie ter gelegenheid van echtscheiding. Vrouw heeft onvoldoende gemotiveerd dat zij voldoende inspanningen heeft verricht om betaald werk te vinden. Daarom staat niet vast dat de vrouw niet in staat zou zijn om (voldoende) inkomsten te verwerven. Vrouw is niet behoeftig, maar gelet op de grenzen van de rechtsstrijd bekrachtigt het hof de beschikking van de rechtbank. Na vier jaar lager bedrag en na zes jaar nihilstelling.

Bij de bestreden beschikking is de echtscheiding uitgesproken tussen partijen. De rechtbank heeft bepaald dat de man aan de vrouw een alimentatie dient te betalen van € 3.660 per maand, overeenkomstig haar behoefte. Na verloop van vier jaren wordt deze bijdrage verlaagd tot € 2.000 per maand en na verloop van zes jaren op nihil gesteld.

De vrouw komt hiervan in hoger beroep. Zij is van mening dat zij twaalf jaar recht heeft op alimentatie. Partijen twisten over de behoeftigheid van de vrouw.

Het hof stelt voorop dat van behoeftigheid sprake is als de onderhoudsgerechtigde niet voldoende inkomsten heeft tot haar levensonderhoud, noch zich deze in redelijkheid kan verwerven. Anders dan waarvan de vrouw lijkt uit te gaan, bestaat er derhalve niet zonder meer recht op (het volledige bedrag aan) partneralimentatie voor de duur van twaalf jaar. De onderhoudsplicht van de man jegens de vrouw bestaat derhalve alleen voor zover de vrouw niet in eigen levensonderhoud kan voorzien, terwijl zij zich daartoe wel voldoende heeft ingespannen om daarin te kunnen voorzien. Dit betekent dat de vrouw, die stelt behoefte te hebben aan een bijdrage van de man in de kosten van haar levensonderhoud, dient aan te tonen dat zij geen of onvoldoende inkomsten heeft om in haar behoefte te voorzien en evenmin in redelijkheid in staat kan worden geacht (voldoende) inkomsten te verwerven.

De vrouw heeft gesteld dat zij voldoende inspanningen heeft verricht om betaald werk te vinden en zij heeft ter onderbouwing daarvan diverse sollicitatiebrieven overgelegd. De man heeft deze stelling van de vrouw gemotiveerd betwist. Dat de vrouw, zoals zij zelf stelt, gebrekkig Nederlands spreekt, behoeft volgens de man geen belemmering te vormen bij het

vinden van een betaalde baan, temeer nu zij de Engelse taal uitstekend beheerst (zowel mondeling als schriftelijk) en derhalve bij een Engelstalig bedrijf zou kunnen werken, ook al zouden die niet in de omgeving van de huidige woonplaats gevestigd zijn. De kinderen van partijen zijn thans 20 jaar en 16 jaar oud, zodat de vrouw evenmin heeft aangetoond dat de zorg voor de kinderen een belemmering kan vormen voor het vinden van een betaalde baan. De vrouw heeft in het verleden (administratieve) werkervaring opgedaan bij verschillende bedrijven en zij werkt thans al langere tijd op vrijwillige basis. Gebleken is dat de vrouw enkel via haar eigen (beperkte) netwerk getracht heeft een betaalde baan te vinden en via internet sollicitatieactiviteiten heeft verricht. Van de vrouw kan verlangd worden dat zij zich inschrijft bij verschillende uitzendbureaus en zich laat bijstaan bij het verrichten van sollicitatieactiviteiten. Het hof is, gelet op al het vorenstaande, van oordeel dat niet is komen vast te staan dat de vrouw voldoende inspanningen heeft verricht om (voldoende) inkomsten te verwerven. De vrouw heeft niet aangetoond dat zij behoeftig is.

Aangezien alleen de vrouw hoger beroep heeft ingesteld en zij van haar hoger beroep niet slechter mag worden, zal het hof de beschikking van de rechtbank in dit opzicht bekrachtigen. Dat de vrouw vervolgens zelf na verloop van vier dan wel zes jaar een wijziging van de bestreden beschikking zal moeten verzoeken en alsdan zal moeten aantonen dat zij behoeftig is, acht het hof, mede in het licht van bovengenoemde feiten en omstandigheden rondom het gebrek aan inspanningen van de vrouw, reëel. Een en ander dient voor haar rekening en risico te komen. Van een limitering of nihilstelling die feitelijk als een limitering moet worden beschouwd, zoals door de vrouw is betoogd, is derhalve naar het oordeel van het hof geen sprake.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-01-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:355

Zaaknummer: 200.215.165/01 en 200.215.505/01

RECHTSPRAAK

Rechthebbende verzoekt in hoger beroep beëindiging van de onderbewindstelling die zij in eerste aanleg had verzocht en verkregen. Het hof wijst het verzoek af. Rechthebbende wilde de onderbewindstelling van haar goederen en kende of had de gevolgen ervan kunnen kennen. Vervolgens heft het hof ambtshalve de onderbewindstelling op, gelet op de huidige stand van zaken met betrekking tot de goederen van betrokkene.

Rechthebbende verzoekt in hoger beroep beëindiging van de onderbewindstelling van haar goederen die zij in eerste aanleg had verzocht en verkregen. Rechthebbende heeft in hoger beroep aangevoerd dat zij de verzochte maatregel niet heeft gewild en dat zij onvoldoende was voorgelicht wat een onderbewindstelling in de praktijk voor haar zou betekenen.

Naar het oordeel van het hof heeft rechthebbende deze stelling onvoldoende onderbouwd. Rechthebbende heeft ten tijde van de procedure in eerste aanleg de onderbewindstelling van haar goederen gewild en was bekend, althans had kunnen zijn, met de aan dit verzoek verbonden gevolgen. Het rechtsmiddel van hoger beroep is niet gegeven om aan een partij van wie het verzoek door de eerste rechter is toegewezen, gelegenheid te geven de beschikking waarin dit verzoek is toegewezen, ongedaan te maken, omdat die partij bij nader inzien de voorkeur eraan geeft van het verzoek af te zien wegens de aan de inwilliging van het verzoek verbonden gevolgen. Het verzoek van rechthebbende in hoger beroep tot vernietiging van de bestreden beschikking stuit hierop dan ook af. Het hof heeft hierdoor een inhoudelijke beoordeling van de vraag of er ten tijde van de toewijzing van het verzoek gronden bestonden voor de onderbewindstelling achterwege gelaten en heeft het verzoek van rechthebbende in hoger beroep afgewezen.

Het hof heeft vervolgens ambtshalve het bewind opgeheven nu de noodzaak van het bewind inmiddels niet meer bestaat en in hoger beroep ook overigens geen feiten of omstandigheden zijn gesteld of gebleken die de voortzetting van het bewind over de goederen van rechthebbende rechtvaardigen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-01-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:359

Zaaknummer: 200.218.410/01

RECHTSPRAAK

Ambtenaar van de burgerlijke stand weigert erkenning, omdat de identiteit van de moeder van het kind niet zou vaststaan en voorts onduidelijk is of zij gehuwd is. Vrouw heeft een Roma-achtergrond en is staatloos. Rechtbank vindt de conclusie te vergaand dat om deze redenen de Nederlandse vermeende biologische vader het kind niet zou kunnen erkennen. Rechtbank gelast DNA-onderzoek om vast te stellen of deze man de biologische vader is. Als dat zo is, zou erkenning kunnen plaatsvinden.

De rechtbank overweegt als volgt. De ambtenaar van de burgerlijke stand (ABS) heeft tot taak de juistheid van de akten in de registers van de burgerlijke stand zo goed mogelijk te verzekeren. Om te beoordelen of de man het kind mag erkennen, dient de ABS – gelet op artikel 1:18b BW – te controleren of de vrouw ten tijde van de geboorte van het kind gehuwd was. Vast staat dat de vrouw geen document kan overleggen dat objectieve bewijskracht heeft ten aanzien van haar identiteit en burgerlijke staat. Met de ABS is de rechtbank van oordeel dat het W2-document van de IND en het Romadocument hiertoe niet volstaan, nu niet betwist is dat de IND de persoonsgegevens van de vrouw vanwege het tijdelijk karakter van haar verblijf niet heeft geverifieerd (en wellicht ook niet heeft kunnen verifiëren). De ABS heeft toegelicht dat dit eigenlijk al bij het opmaken van de geboorteakte van het kind een probleem opleverde, maar dat zij daaraan voorbij is gegaan in het belang van het kind bij registratie van zijn geboorte. Omdat de ABS noch de identiteit van de vrouw kon verifiëren noch een eventueel gehuwd zijn is erkenning vervolgens geweigerd. De vrouw stelt dat het voor haar niet mogelijk is een document te verstrekken dat aan de vereisten voldoet en dat door een daartoe bevoegde instantie is afgegeven. Dit vloeit voort uit haar kwetsbare positie als lid van de Romagemeenschap. Volgens de vrouw is zij in Duitsland geboren uit ouders die rondtrokken en is er geen aangifte van haar geboorte gedaan. Na het overlijden van haar ouders (de vrouw was toen vijf jaar oud) is zij een tijd door haar grootouders in Italië verzorgd. Toen ook zij overleden, werd de vrouw in huis genomen door een andere familie uit de Romagemeenschap. De vrouw werd echter uitgebuit en uit bedelen gestuurd. Zij is verkracht en heeft in Italië een kind ter wereld gebracht terwijl ze zelf nog minderjarig was.

Ter zitting heeft de vrouw verklaard dat dit drie à vier jaar geleden is gebeurd. Toen zij op een dag thuiskwam, was de familie bij wie zij woonde samen met haar kind verdwenen. De vrouw heeft daarna nooit meer contact gehad met haar kind en heeft ook geen enkel bewijsstuk van zijn bestaan. In Italië heeft zij als rondtrekkende Roma nooit contact gehad met de overheid. Hierdoor zijn er geen andere bewijzen van haar identiteit en bestaan dan haar Romadocument en het door de IND afgegeven W2-document, aldus de vrouw.

De rechtbank overweegt dat de vrouw vanwege haar Roma-achtergrond in de onmogelijkheid verkeert om bescheiden te overleggen die voldoen aan de binnen de Nederlandse rechtsorde daaraan te stellen eisen waaruit haar identiteit en burgerlijke staat blijken. Zij kan daardoor niet bewijzen dat zij op het moment van de geboorte van het kind niet gehuwd was. Ook navraag door de ABS heeft geen nadere informatie opgeleverd. De man en de vrouw willen graag als gezin met het kind in Nederland blijven wonen en een toekomst samen opbouwen. Het is daarom van belang dat het kind door de man kan worden erkend. Hoewel de ABS op zichzelf op goede gronden de erkenning heeft geweigerd, is de vraag of het recht op '*family life*' en het belang van [kind] zoals gewaarborgd door artikel 3 en 7 IVRK tot een andere uitkomst zouden moeten leiden.

De rechtbank stelt voorop dat het van groot belang is dat akten van de burgerlijke stand de juiste gegevens bevatten, zeker omdat deze akten in het maatschappelijk verkeer als brondocumenten worden gebruikt. De in de wet gestelde eis dat genoegzame bescheiden moeten worden overgelegd is dan ook noodzakelijk in een democratische samenleving teneinde de rechtszekerheid te waarborgen en voorts ter bescherming van de belangen van de minderjarige. Vanuit deze achtergrond moet er een belangrijke reden zijn om af te wijken van deze regel. Vast staat dat het onmogelijk is om de noodzakelijke informatie te verkrijgen. Daarmee zou een erkenning van het kind definitief uitgesloten zijn. Die consequentie acht de rechtbank te vergaand wanneer zou blijken dat de man de biologische vader van het kind is. De rechtbank acht het daarom in dit geval noodzakelijk dat door middel van een DNA-onderzoek wordt vastgesteld of de man daadwerkelijk de biologische vader van het kind is. Verzoekers zijn daar weliswaar van overtuigd, maar indien de rechtbank – conform hun verzoek – de in de wet gestelde eisen terzijde zou stellen, is die enkele overtuiging daartoe ontoereikend. Als uit het uit te voeren DNA-onderzoek blijkt dat de man inderdaad de biologische vader is van het kind kan het worden aangemerkt als een ongerechtvaardigde inmenging in het '*family life*' van betrokkenen in de zin van artikel 8 EVRM indien de erkenning niet wordt toegestaan. De belangen van de betrokkenen, met name van het kind, worden dan onevenredig getroffen als de man de biologische vader van het kind blijkt te zijn, maar hem niet mag erkennen, enkel en alleen omdat de identiteit en burgerlijke staat van de vrouw onvoldoende kunnen worden geverifieerd. De rechtbank gelast DNA-onderzoek.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 03-01-2018

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2018:181

Zaaknummer: C/05/329844 / FA RK 17-3845

RECHTSPRAAK

Vervangende toestemming tot het indienen van een verzoekschrift tot geslachtsnaamswijziging door de ouder bij wie de kinderen verblijven en die gezamenlijk het gezag heeft met de andere ouder. De drie kinderen hebben de wens om de naam van hun siefvader te krijgen.

De moeder verzoekt de rechtbank bij beschikking om vervangende toestemming te verlenen voor het indienen van een verzoek tot geslachtsnaamswijziging bij het ministerie van Justitie met betrekking tot de minderjarigen. Meermalen is aan de vader, die samen met de moeder het gezag heeft, gevraagd akkoord te gaan, echter, de vader heeft geen toestemming willen geven.

De rechtbank overweegt dat hoewel rechtstreekse toetsing door de burgerlijke rechter aan artikel 3 Besluit geslachtsnaamswijziging (verder: het Besluit) niet mogelijk is, het bepaalde in dit artikel en hetgeen daaromtrent in de nota van toelichting bij het Besluit is vermeld, bij de beoordeling mede in aanmerking dient te worden genomen. Het Besluit is gebaseerd op artikel 1:7 BW waarin is bepaald dat de geslachtsnaam van een persoon op zijn verzoek, of op verzoek van zijn wettelijk vertegenwoordiger, door de koning kan worden gewijzigd. In artikel 3 lid 4 sub c van het Besluit is bepaald dat het verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam van een minderjarige van twaalf jaar of ouder wordt afgewezen, indien een ouder weigert in te stemmen met de verzochte geslachtsnaamswijziging, tenzij deze minderjarige bij zijn instemming blijft. Blijkens de nota van toelichting bij het Besluit wordt het verantwoord geacht om, indien een ouder weigert in te stemmen met de verzochte geslachtsnaamswijziging van kinderen van twaalf jaren of ouder, deze met hun instemming wel toe te staan.

Gebleken is dat de drie kinderen volharden in hun wens tot wijziging van de geslachtsnaam. Twee van de drie kinderen hebben in gesprek met de kinderrechter aangegeven sinds vijf jaar geen contact meer met hun vader te hebben. Zij hebben verklaard dat er in het verleden dagelijks agressie was in de thuissituatie. Zij hebben negatieve herinneringen aan hun vader. Dit wordt bevestigd door een GZ-psychologe, die een van de drie kinderen, onder meer over de geslachtsnaamswijziging, heeft gesproken.

De kinderen zijn respectievelijk ruim 15, bijna 14 en ruim 12 jaar oud. In het gesprek met de

kinderrechter komen de oudste twee verstandig over. Zij volharden in hun standpunt dat zij de naam van moeders huidige echtgenoot willen gaan dragen. De jongste stemt in haar brief in met het verzoek. Gelet hierop is de rechtbank van oordeel dat het, ondanks de weigering van vader om in te stemmen, in het belang van de kinderen wenselijk is de moeder vervangende toestemming te verlenen tot het indienen van een verzoekschrift tot geslachtsnaamwijziging.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 11-12-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2017:4816

Zaaknummer: C/o8/208897 / FA RK 17-2518

RECHTSPRAAK

Erfrecht. Verzoek om de nalatenschap van de overleden echtgenote van verzoeker alsnog beneficiair te mogen aanvaarden, omdat verzoeker na overlijden geconfronteerd is met onbekende (belasting)schulden (artikel 4:194a BW). Kantonrechter wijst het verzoek af. Verzoeker was zich bewust van het bestaan van belastingsschulden, maar heeft die te laag ingeschat.

Verzoeker, de gewezen echtgenoot van erflaatster, vraagt de kantonrechter om hem te machtigen om de nalatenschap van erflaatster, die hij zuiver heeft aanvaard, alsnog beneficiair te mogen aanvaarden op grond van artikel 4:194a lid 1 BW. Verzoeker voert aan dat hij na het zuiver aanvaarden van de nalatenschap bekend is geworden met de belastingsschulden van erflaatster. De Belastingdienst heeft verweer gevoerd.

De kantonrechter overweegt dat artikel 4:194a lid 1 BW bepaalt dat een erfgenaam die na zuivere aanvaarding bekend wordt met een schuld van de nalatenschap, die hij niet kende en ook niet behoorde te kennen, door de kantonrechter gemachtigd wordt om alsnog beneficiair te aanvaarden, indien hij binnen drie maanden na die ontdekking het verzoek daartoe doet. Verzoeker heeft zijn verzoek tijdig gedaan. Vervolgens heeft de kantonrechter de vraag beantwoord of de belastingsschulden onbekende schulden zijn in de zin van artikel 4:194a BW. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt het volgende. Een onverwachte schuld is een schuld die de erfgenaam niet kende en evenmin behoorde te kennen op het moment dat hij de nalatenschap zuiver aanvaardde. Hiervoor wordt aangesloten bij het begrip te goeder trouw in artikel 3:11 BW. De goede trouw ontbreekt als een erfgenaam weliswaar een juiste voorstelling van zaken miste met betrekking tot de aanwezige schulden, maar onder de gegeven omstandigheden – rekening houdend met zijn eventuele deskundigheid – beter behoorde te weten of twijfelde of had moeten twijfelen over een schuld en heeft nagelaten hiernaar nader onderzoek te doen. Een erfgenaam die weet heeft van het bestaan van een schuld zal naar de exacte omvang ervan navraag moeten doen bij de schuldeiser. Laat hij dit na, dan is dit voor zijn rekening en risico. Bij de invulling van hetgeen een erfgenaam behoorde te kennen gaat het erom wat hij redelijkerwijze had kunnen weten. In ieder geval wordt van een erfgenaam

verwacht dat hij heeft onderzocht waaruit de nalatenschap bestaat.

Het was verzoeker bekend dat erflaatster belastingschulden had, maar hij had zelf een te lage inschatting gemaakt van de hoogte daarvan en had verder kennelijk geheel geen rekening gehouden met door erflaatster dan wel haar ondernemingen verschuldigde omzetbelasting en vennootschapsbelasting. Het mocht van verzoeker verwacht worden dat hij nader onderzoek zou doen naar de verschuldigde belastingen door ten minste de betreffende administratie(s), de betrokken accountant en/of de Belastingdienst te raadplegen voordat hij zijn keuze maakte. Hij heeft dit onderzoek niet gedaan. Nu hij dit heeft nagelaten moet dit voor zijn rekening en risico blijven en kan niet worden gesproken van schulden die hij niet kende of behoorde te kennen in de zin van artikel 4:194a BW. Het verzoek om te worden gemachtigd om de nalatenschap alsnog beneficiair te mogen aanvaarden is daarom afgewezen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 08-12-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:6714

Zaaknummer: 6302950 UT VERZ 17-23312

Rechters: M.J. Smit

Wetsartikelen: 3:11 BW en 4:194a BW

RECHTSPRAAK

Beantwoording prejudiciële vragen: erkenningsverbod, recht op gezinsleven en privéleven, Nederlanderschap.

Verzoeker is in 1989 in de Dominicaanse Republiek geboren uit een Dominicaanse moeder. De geboorteaangifte heeft (tardief) plaatsgevonden op 6 juni 1990 door de man, waarbij verzoeker door de man is erkend. De man had ten tijde van de erkenning de Nederlandse nationaliteit, had destijds zijn gewone verblijfplaats in Sint Maarten en was toen gehuwd met een andere vrouw dan de moeder van verzoeker; met die andere vrouw is hij nog steeds gehuwd.

Verzoeker verzoekt op de voet van artikel 17 RWN om vaststelling van zijn Nederlanderschap. Verzoeker heeft daartoe aangevoerd dat hij het Nederlanderschap heeft verkregen doordat hij door de man is erkend en de man ten tijde van die erkenning de Nederlandse nationaliteit had. Het Openbaar Ministerie en de Staat c.s. hebben zich op het standpunt gesteld dat de erkenning van verzoeker door de man in strijd is met de openbare orde van Sint Maarten, omdat een dergelijke erkenning, indien gedaan in Sint Maarten, nietig zou zijn geweest op grond van het ten tijde van de erkenning geldende ongeclausuleerde erkenningsverbod van artikel 330 lid 1 aanhef en onder b BWNA (oud).

Het Caribische hof heeft naar aanleiding van deze kwestie zeven prejudiciële vragen aan de Hoge Raad gesteld die aldus zijn beantwoord:

1. Kan het ongeclausuleerde wettelijke erkenningsverbod voor een met een andere vrouw dan de moeder gehuwde man, dat in Sint Maarten gold vóór 15 januari 2001, wat betreft de verwekker worden beschouwd als een inmenging in zijn recht op respect voor zijn privéleven ('private life') als bedoeld in artikel 8 lid 1 EVRM?

Ja, het ongeclausuleerde erkenningsverbod moet naar hedendaagse maatstaven worden beschouwd als een ontoelaatbare inbreuk op het door artikel 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven van de verwekker en op dat van het kind.

2. Zo ja, kan hetgeen de Hoge Raad heeft geoordeeld in zijn uitspraak van 10 november 1989, NJ 1990/450 worden toegepast op het geval dat een verwekker op 6 juni 1990 zijn kind heeft

erkend, zonder dat tussen hem en het kind op dat moment familie- en gezinsleven (*'family life'*) bestond?

Deze vraag moet bevestigend worden beantwoord. De vraag berust op het uitgangspunt dat het ongeclausuleerde erkenningsverbod op het tijdstip van de erkenning inbreuk maakte op het recht op privéleven van de verwekker. Uit het antwoord op de eerste prejudiciële vraag volgt dat dit uitgangspunt juist is. Bij die stand van zaken moet worden aangenomen dat hetgeen de Hoge Raad eerder heeft geoordeeld – kort gezegd: dat artikel 8 EVRM (en het daardoor beschermde recht op gezinsleven) kan meebrengen dat het ongeclausuleerde erkenningsverbod van artikel 1:224 lid 1 aanhef onder b (oud) BW in een concreet geval buiten toepassing moet blijven – van overeenkomstige toepassing is op het onderhavige geval. Dit betekent dat artikel 8 EVRM (en het daardoor beschermde recht op privéleven) kan meebrengen dat het ongeclausuleerde erkenningsverbod van artikel 330 lid 1 aanhef en onder b BWNA (oud) in een concreet geval buiten toepassing moet blijven.

3. Aangenomen dat op 6 juni 1990 de gehuwde verwekker naar het recht van Sint Maarten niet bevoegd was zijn kind te erkennen, betekent dit naar ongeschreven regels van internationaal privaatrecht van Sint Maarten dat de buitenlandse erkenning van 6 juni 1990 niet in Sint Maarten kon worden erkend?

4. Per 15 januari 2001 is de wet in Sint Maarten aldus gewijzigd dat de verwekker als gehuwde man wel bevoegd zou zijn het kind te erkennen. Aangenomen dat het antwoord op vraag 3 luidt dat op 6 juni 1990, naar ongeschreven regels van internationaal privaatrecht van Sint Maarten, erkenning in Sint Maarten van de buitenlandse erkenning van een kind niet mogelijk was, is deze erkenning vanaf 15 januari 2001 wel mogelijk?

De derde en de vierde prejudiciële vraag stellen aan de orde of, en zo ja met ingang van welk tijdstip, de erkenning van verzoeker door de man, die op 6 juni 1990 in de Dominicaanse Republiek is gedaan, in Sint Maarten kan worden erkend. Het hof heeft tot uitgangspunt genomen dat naar ongeschreven internationaal privaatrecht van Sint Maarten een buitenlandse erkenning van een kind, gedaan door een man die ten tijde van de erkenning zijn gewone verblijfplaats in Sint Maarten had, kennelijk in strijd met de openbare orde wordt geacht, indien de man naar het recht van Sint Maarten niet bevoegd zou zijn het kind te erkennen, zoals destijds het geval was. Dit uitgangspunt moet aldus worden begrepen dat aan de in het ongeschreven internationaal privaatrecht van Sint Maarten gehanteerde weigeringsgrond van de openbare orde – die overeenkomt met artikel 10:101 lid 1 en 2 BW in verbinding met artikel 100 lid 1 onderdeel c BW – invulling is gegeven door aansluiting te zoeken bij het bepaalde in artikel 330 lid 1 aanhef en onder b BWNA (oud). De weigeringsgrond van de openbare orde is kennelijk in die zin geconcretiseerd dat deze zich

verzet tegen de erkenning van een buitenslands tot stand gekomen rechtshandeling van erkenning van een kind, op de enkele grond dat deze erkenning is gedaan door een man die ten tijde van de erkenning zijn gewone verblijfplaats in Sint Maarten had en destijds was gehuwd met een andere vrouw dan de moeder van het kind.

Uit het antwoord op de tweede prejudiciële vraag volgt dat artikel 8 EVRM kan meebrengen dat het ongeclausuleerde erkenningsverbod in een concreet geval buiten toepassing moet blijven. Dit betekent dat het mogelijk is dat artikel 8 EVRM meebrengt dat de erkenning in Sint Maarten van de op 6 juni 1990 in de Dominicaanse Republiek tot stand gekomen rechtshandeling van erkenning van verzoeker door de man, niet als kennelijk onverenigbaar met de openbare orde van Sint Maarten kan worden geweigerd op de enkele grond dat deze erkenning is gedaan door een man die ten tijde van de erkenning zijn gewone verblijfplaats in Sint Maarten had en destijds was gehuwd met een andere vrouw dan de moeder van het kind. De derde prejudiciële vraag moet derhalve ontkennend worden beantwoord.

Hiermee is nog niet de vraag beantwoord met ingang van welk tijdstip de erkenning van verzoeker door de man, die op 6 juni 1990 in de Dominicaanse Republiek is gedaan, in Sint Maarten kan worden erkend. Deze vraag laat zich niet in algemene zin beantwoorden. Zoals de Hoge Raad al eerder overwoog (HR 19 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:942, *NJ* 2017/435) komt het bij de bepaling van het tijdstip met ingang waarvan rechtsgevolg toekomt aan de erkenning van een buitenslands tot stand gekomen rechtsfeit of rechtshandeling waarbij een familierechtelijke betrekking is vastgesteld of gewijzigd, aan op de inhoud en de strekking van de wettelijke bepaling(en) en de daardoor in het leven geroepen rechtsgevolgen, met het oog waarop de erkenning van dat rechtsfeit of die rechtshandeling plaatsvindt.

Wel is in dit verband van betekenis dat het ongeclausuleerde erkenningsverbod met ingang van 15 januari 2001 is komen te vervallen. Dit brengt mee dat de in het ongeschreven internationaal privaatrecht van Sint Maarten gehanteerde weigeringsgrond van de openbare orde vanaf dat tijdstip niet meer kon worden ingevuld door aansluiting te zoeken bij dit ongeclausuleerde erkenningsverbod. Het vorenstaande brengt mee dat aan de erkenning van verzoeker door de man, die op 6 juni 1990 in de Dominicaanse Republiek is gedaan, in beginsel met ingang van 15 januari 2001 in Sint Maarten rechtsgevolgen toekomen, omdat de erkenning van die buitenslands tot stand gekomen rechtshandeling na 15 januari 2001 niet meer afstuitte op de weigeringsgrond van de openbare orde, daarin bestaande dat de man ten tijde van de erkenning zijn gewone verblijfplaats in Sint Maarten had en destijds was gehuwd met een andere vrouw dan de moeder van verzoeker. De vierde vraag gaat immers ervan uit dat in het onderhavige geval wel is voldaan aan de eisen van het sinds 15 januari 2001 geldende artikel 1:204 lid 1 aanhef en onder e BWSM.

Opmerking verdient echter dat niet in alle gevallen beslissende betekenis toekomt aan het tijdstip 15 januari 2001, nu uit het antwoord op de eerste en de tweede prejudiciële vraag volgt dat artikel 8 EVRM kan meebrengen dat het tot 15 januari 2001 geldende ongeclausuleerde erkenningsverbod in een concreet geval als onverenigbaar met het recht op privéleven van de verwekker en dat van het kind buiten toepassing moet blijven. Daarom is niet uitgesloten dat aan de erkenning van verzoeker door de man, rechtsgevolgen, zoals familierechtelijke rechtsgevolgen, toekomen met ingang van een tijdstip gelegen vóór 15 januari 2001. De vierde prejudiciële vraag moet derhalve aldus worden beantwoord dat in beginsel met ingang van 15 januari 2001 in Sint Maarten rechtsgevolgen toekomen aan de op 6 juni 1990 in de Dominicaanse Republiek gedane erkenning van verzoeker door de man.

5. Zo ja, heeft deze erkenning in Sint Maarten vanaf 15 januari 2001 van de buitenlandse erkenning van het kind tot gevolg dat het kind Nederlander is?

6. Zo ja, sedert wanneer: datum van geboorte, datum van erkenning, 15 januari 2001 of enig ander tijdstip?

7. Maakt het voor het antwoord op de vorige vraag uit of het kind op 15 januari 2001 al dan niet de 18-jarige leeftijd had bereikt?

Bij de beantwoording van de laatste prejudiciële vragen dient tot uitgangspunt dat volgens vaste rechtspraak van het EHRM aan artikel 8 EVRM op zichzelf geen aanspraak op verkrijging van een bepaalde nationaliteit kan worden ontleend. Daaruit volgt dat hetgeen hiervoor bij de beantwoording van de eerste vier prejudiciële vragen met betrekking tot die bepaling is overwogen, niet ertoe dwingt om aan te nemen dat de erkenning van verzoeker door de man heeft geleid tot verkrijging van het Nederlanderschap.

Ingevolge artikel 4 RWN verkrijgt de minderjarige vreemdeling die door een Nederlander wordt erkend, van rechtswege het Nederlanderschap, ongeacht of sprake is van een erkenning die in het Koninkrijk is gedaan, dan wel van een in het buitenland gedane erkenning die voor erkenning in het Koninkrijk in aanmerking komt. De verkrijging van het Nederlanderschap vindt plaats op het tijdstip van de erkenning. Ingevolge artikel 2 lid 1 RWN heeft deze verkrijging van het Nederlanderschap geen terugwerkende kracht tot het tijdstip van de geboorte van de minderjarige. Een en ander betekent dat de gevolgen van een erkenning voor de verkrijging van het Nederlanderschap moeten worden beoordeeld naar het tijdstip waarop die erkenning plaatsvindt. Dit stelsel van de RWN dient het belang dat vanaf de erkenning van de minderjarige voor alle betrokken personen en de Staat zekerheid bestaat omtrent het mogelijke Nederlanderschap van die minderjarige op grond van zijn erkenning door een Nederlander.

Tot 15 januari 2001 werd aan de in het ongeschreven internationaal privaatrecht van Sint Maarten gehanteerde weigeringsgrond van de openbare orde invulling gegeven door aansluiting te zoeken bij het bepaalde in artikel 330 lid 1 aanhef en onder b BWNA (oud). Bij die stand van zaken en gelet op hetgeen hiervoor is overwogen met betrekking tot het stelsel van de RWN, moet voor de toepassing van artikel 4 RWN ervan worden uitgegaan dat ten tijde van de erkenning van verzoeker door de man (op 6 juni 1990) de erkenning in Sint Maarten van een buitenslands tot stand gekomen rechtshandeling van erkenning afstuitte op de weigeringsgrond van de openbare orde, indien – zoals in het onderhavige geval – die buitenlandse erkenning was gedaan door een man die ten tijde van die erkenning zijn gewone verblijfplaats in Sint Maarten had en destijds was gehuwd met een andere vrouw dan de moeder van het kind. Dit betekent dat de erkenning van verzoeker door de man niet tot gevolg heeft gehad dat verzoeker op het tijdstip waarop die erkenning werd gedaan, ingevolge artikel 4 RWN het Nederlanderschap verkreeg.

Mede gelet op het belang van de rechtszekerheid dat wordt gediend door het stelsel van de RWN, gaat het de rechtsvormende taak van de Hoge Raad te buiten om te beslissen in hoeverre de hiervoor bedoelde wetswijziging en de gevolgen die daaraan zijn verbonden voor de invulling van de weigeringsgrond van de openbare orde, kunnen meebrengen dat de erkenning van verzoeker door de man tot gevolg heeft gehad dat verzoeker ingevolge artikel 4 RWN alsnog het Nederlanderschap heeft verkregen, hetzij op het tijdstip van die wetswijziging (15 januari 2001), hetzij op enig tijdstip gelegen tussen 6 juni 1990 en 15 januari 2001, hetzij op enig tijdstip gelegen na 15 januari 2001. Het is aan de wetgever om te beslissen of een dergelijke ingrijpende inbreuk op het stelsel van de RWN gerechtvaardigd is en, zo ja, op welke wijze deze vorm dient te krijgen. Op grond van het vorenstaande moet worden aangenomen dat de erkenning van verzoeker door de man noch ten tijde van die erkenning, noch op enig tijdstip nadien tot gevolg heeft gehad dat verzoeker ingevolge artikel 4 RWN het Nederlanderschap heeft verkregen. De vijfde prejudiciële vraag moet derhalve ontkennend worden beantwoord. De zesde en de zevende prejudiciële vraag behoeven daarom geen beantwoording.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:59

Zaaknummer: 17/02344

Wetsartikelen: 17 RWN, 330 BWNA (oud), 2:224 BW (oud) en 8 EVRM